

NORSK LOVTIDENDE

Utgitt efter offentlig foranstaltning ifølge lov av 1 april 1876.

Nr. 11.

Utgitt 18 mars.

1929

Skrivelse fra Socialdepartementet.

8 mars.

I medhold av kongelig resolusjon av 25 april 1924 bestemmer departementet herved i henhold til lov nr. 5 av 2 april 1917 § 3 at den som i Hasvik herred, Finnmark fylke, gjør sig en næring av å drive herberge eller bevertning med mat og drikke, fra 1 april 1929 å regne skal ha bevilling.

Skrivelse fra Socialdepartementet.

9 mars.

Ifølge bemyndigelse, gitt ved kongelig resolusjon av 25 april 1924, stadfester departementet herved i henhold til lov nr. 5 av 25 juli 1913 As herredstyes beslutning i møte 13 desember 1928 om ny lukningsvedtekt for utsalgssteder i Ås herred, Akershus fylke, dog med en enkelt redaksjonell endring således at vedtekten får følgende ordlyd:

«Samtlige herredets handelsforretninger skal på hverdager holdes lukket fra kl. 7 aften til kl. 7,30 morgen og på søn- og helligdager hele dagen.

Påske-, pinse- jul- og nyttårsaften lukkes kl. 5 em. og 17 mai kl. 12 middag.

Overtredelse herav straffes med bøter, jfr. straffelovens § 339,2.»

Vedtekten gjøres gjeldende inntil videre fra og med 1 april 1929 å regne.

Skrivelse fra Arbeidsdepartementet.

11 mars.

I henhold til lov om motorvogn av 20 februar 1926 § 20, jfr. § 36 og de ved Kronprinsregentens resolusjon av 17 desember 1926 utferdigede almindelige trafikregler §§ 1—7 bestemmes herved følgende:

Den ved kongelig resolusjon av 17 august 1923 fastsatte bestemmelse om en maksimalhastighet av 20 km. i timen for motorvognkjøring i Lillestrøm opheves.

Videre opheves Arbeidsdepartementets bestemmelser av 28 april 1924 angående forhøielse av maksimalhastigheten for kjøring med motorvogn (motorsykel) i Oslo og i de bymessig bebyggede strøk i Aker og Bærum m. v.

14 mars. **Skrivelse** fra Arbeidsdepartementet.

I henhold til lov om motorvognar av 20 februar 1926, § 20, 3dje ledd, bestemmes følgende:

Den største tillatte hastighet for kjøring med personbiler og motorsykler på Trondhjemsveien i Aker fra avkjørselen til Bjerke travbane og til Nittedals grense (ca. 8,7 km.) forhøies inntil videre fra 35 km. til 45 km. i timen.

15 mars. **Lov** om lærerskoler og prøver for lærere i folkeskolen.

VI HAAKON, Norges Konge, gjør vitterlig:

at Oss er blitt forelagt Stortingets beslutning, av 27 februar 1929 sålydende:

§ 1. Til utdanning av lærere i folkeskolen holder staten det fornødne antall lærerskoler i virksomhet.

Enhver lærerskole har 3 ettårige klasser. Skoleåret utgjør omtrent 40 uker. Undervisningen er fri for elevene.

§ 2. Under ledelse av lærerskolerådet (§ 22) holder lærerskolenes lærere optagelsesprøve til en tid som overstyret nærmere fastsetter.

For å bli optatt på en lærerskole må en ha fylt 18, 19 eller 20 år innen kalenderårets utgang, eftersom han søker optagelse i 1ste, 2nen eller 3dje klasse.

Under særegne omstendigheter kan dog overstyret gjøre undtagelser herfra.

Den som ønsker å delta i optagelsesprøven, sender melding til vedkommende lærerskoles rektor, ledsaget av:

- a. dåps- eller aldersattest, og opplysning om bosted og hjemstavn;
- b. tilfredsstillende vidnesbyrd om forhold ogandel inntil seneste tid;
- c. erklæring fra eksaminert læge, utstedt i kalenderåret, om at den anmeldte har god helse og ikke lider av legemsfeil som vil gjøre ham uskikket til lærergjeringen;
- d. vidnesbyrd om tidligere mottatt undervisning og utbytte av denne.

Rektor sender liste med de nevnte opplysninger om de meldte til lærerskolerådet. Skolerådet ved lærerskolen (§ 14) avgjør hvem som kan få adgang til prøven.

De nærmere bestemmelser om prøvens innhold og ordning fastsettes i reglement gitt av Kongen.

§ 3. I nederste klasse optas menn og kvinner som ved prøven godtgjør at de har nådd det mål av utvikling og har

de kunnskaper og ferdigheter som kan kreves av dem som 15 mars har gjennomgått en vel utstyrt folkeskole og en 6 måneders fortsettelsesskole eller en ungdomsskole.

§ 4. Ønsker nogen å bli optatt som elev i en av lærerskolens høiere klasser, må han gjøre rede for de kunnskaper og ferdigheter som er målet for undervisningen i næst lavere klasse. Dog kan aspiranter med artium eller eksamen fra Norges landbrukshøiskole med eksamen efter ordningen av 18 juli 1919, med godt vidnesbyrd for henholdsvis artium og høiskoleeksamen optas i lærerskolens øverste klasse med adgang til å la sig prøve i pensumet for annen klasse i de fag eller deler av fag hvori undervisningen i denne klasse avsluttes. Likeså kan underofficerer med godt vidnesbyrd for bestått underofficerseksamen optas i lærerskolens annen klasse uten prøve.

Skolerådet kan med overstyrets samtykke gi hospiterende elever adgang til å delta i lærerskolens undervisning i flere eller færre fag i inntil tre år.

§ 5. I lærerskolen undervises i følgende fag: kristendomskunnskap, norsk, historie, geografi, naturkunnskap, regning og rumlære, skrivning, tegning, musikk, legemsøvelser, håndarbeide, pedagogikk, praktisk lærergjerning. Dessuten skal det gis undervisning i havestell, likesom det kan gis undervisning i skogplantning og for de kvinnelige elever i husstell.

§ 6. Elever som ikke tilhører statskirken, kan kreve sig helt eller delvis fritatt for undervisningen i kristendomskunnskap. Sådanne elever deltar ikke i de undervisningsøvelser i kristendomskunnskap som er omhandlet nedenfor i § 8 n og § 9. Dog kan overstyret gi elever som tilhører dissenter-samfund hvis lære faller sammen med statskirkens, tillatelse til å delta i de nevnte øvelser.

På grunn av legemsfeil som for øvrig ikke er til hinder for lærergjerningen, kan elever bli fritatt helt eller delvis for undervisning i håndarbeide, tegning og legemsøvelser.

Elever som fullstendig mangler musikalske anlegg, kan fritas for undervisning i musikk i de to øverste klasser.

Elever som godtgjør at de på annen måte har nådd målet for undervisningen i et fag, kan fritas for å delta i de timer som er tillagt faget.

§ 7. Fast elev ved en lærerskole har rett til å forbli i hver av dens klasser inntil to år.

Viser en elev slett forhold i eller utenfor lærerskolen, kan overstyret efter forslag fra skolerådet utvise ham av skolen, og han kan ikke optas som elev ved nogen lærerskole eller få adgang til lærerprøven uten tillatelse av overstyret.

15 mars. Om enhver utvisning skal lærerskolerådet få underretning.

§ 8. Som mål for undervisningen i lærerskolen fastsettes:

a. Kristendoms-kunnskap.

Sikkert kjennskap til den bibelske historie, støttet til lesning i Bibelen, med oversikt over de bibelske, særlig de historiske skrifers innhold. Nærmere kjennskap til utvalgte skrifter eller større avsnitt av det gamle og det nye testamente.

Kirkens historie, særlig den eldste kirkes, reformasjons-tidens og den norske kirkes historie.

Den lutherske kirkes tros- og sedelære.

b. Norsk.

Forstandig og uttrykksfull lesning av så vel bokmål som nynorsk. Sikkert kjennskap til begge måls sproglære. Ut-sikt over de to måls historie, derunder et lite pensum i old-norsk.

Oversikt over litteraturens utvikling og kjennskap til våre viktigste forfattere i de forskjellige tidsrum. Nøiaktigere gjennomgåelse av et utvalg av litteraturen i begge målformer.

Øvelse i muntlig og skriftlig behandling av emner som ligger innenfor elevenes kunnskaps- og erfaringskrets.

c. Historie.

Oversikt over verdenshistorien med fullstendigere kjennskap til de perioder som har hatt størst betydning for utviklingen av kulturen og samfundsforholdene, og til de mere fremtredende historiske personers liv og gjerning. Utførligst behandles fedrelandets historie og det norske folks liv og ferd hjemme og ute.

Grunntrekkene av vår samfundsordning.

d. Geografi.

Folkeslagene og deres stater og samfundsforhold. Fullstendigere kjennskap til vårt eget land, de andre nordiske land og de større kulturstater. Oversikt over vårt folks arbeide, erhvervsgrener og handelsforbindelser, utbytte av næringsvirksomheten og dens nasjonaløkonomiske betydning. — Den matematiske og fysiske geografi.

e. Naturkunnskap.

Kjennskap til de almindeligste og mest typiske dyr og planter, særlig de innenlandske og de som har størst betydning for mennesket, og til det menneskelige legemes bygning, dets organer og deres virkemåte.

15 mars.

Helselære.

Kjennskap til de viktigste naturfenomener og naturlover og til de mest betydningsfulle grunnstoffer og deres forbindelser.

Oversikt over jordskorpens geologiske bygning.

f. Regning og rumlære.

Innsikt og ferdighet i praktisk regning, anvendt på opgaver fra det daglige liv, utdraging av kvadratroten, beregning av flater og rum.

Øvelse i bokstavregning og løsning av ligninger av 1ste grad. Kjennskap til regnskapsførsel.

Innsikt og ferdighet i å utføre lettere geometriske konstruksjoner.

g. Skrivning.

Ordentlig, tydelig og ren skrift med latinske bokstaver.

h. Tegning.

Frihåndstegning. Perspektivisk tegning av frittstående gjenstander. Prosjeksjonstegning, vesentlig som arbeidstegning.

i. Musikk.

Øvelse i sang, nogen ferdighet i bruken av et instrument; kjennskap til musikkteorien etter folkeskolens behov.

k. Legemsøvelser.

Kjennskap til og øvelse i den pedagogiske gymnastikk, lek og idrett og øvelse i instruksjon.

l. Håndarbeide.

Øvelse i håndarbeide for gutter og piker, vesentlig etter planene for folkeskolen, og ferdighet i behandlingen av verktøiet.

m. Pedagogikk.

Utsikt over skolens og undervisningens historie. Den norske folkeskole, lovgivning, dens nuværende ordning og planer.

Opdragelses- og undervisningslære.

Kjennskap til grunntrekkene i psykologien, navnlig den moderne barnpsykologi og til moderne undervisningsmetoder i de forskjellige fag i folkeskolen.

15 mars. n. Øvelse i praktisk lærergjerning.

Når det åpnes adgang for kvinnelige elever i en lærerskole til å få veiledning i husstell, bestemmer Kongen hvilke fag eller deler av fag de som deltar i denne undervisning, kan bli fritatt for.

§ 9. I praktisk lærergjerning får elevene veiledning i en barneskole, enten en folkeskole eller en lignende skole som er knyttet til lærerskolen.

§ 10. Overstyret gir under bestemmende kontroll av Stortinget de nærmere bestemmelser om lærerskolens ordning og virksomhet, navnlig:

- a. om antall klasser ved hver skole;
- b. om høieste elevtall i hver klasse, herunder antall hospitanter og antall av dem som efter § 4 kan optas som elever i lærerskolens høiere klasser;
- c. undervisningsplanen;
- d. tukt og orden.

§ 11. Bestyreren av en lærerskole kalles rektor. De øvrige faste lærere er overlærere og lærere. Kongen utnevner rektor og overlærere, overstyret ansetter de andre lærere. Enhver som herefter blir utnevnt eller ansatt som fast lærer ved en lærerskole, plikter, når overstyret forlanger det, å gå over til tjeneste i tilsvarende stilling og på uforandrede lønnsvilkår ved en annen lærerskole, såfremt den lærerskole hvor han tjenstgjorde, blir besluttet nedlagt eller omorganisert.

I alle de nevnte stillinger kan ansettes så vel kvinner som menn.

Ved lærerskoler med utelukkende kvinnelige elever eller elever av begge kjønn skal der være minst en kvinnelig lærer.

Overstyret antar hjelpe- og timelærere og lærere ved barneskole som måtte være knyttet til lærerskolen. Rektor antar vikarer for en tid av inntil én måned; overstyret besetter lengere vikariater.

Ved hver lærerskole skal det være en skolelæge. Overstyret utarbeider instruks for skolelægenes gjøremål.

Viser en lærer utilbørlig forhold, kan overstyret straks fjerne ham fra skolen inntil spørsmålet om hans suspensjon eller avskjed er avgjort. Vedkommende beholder sin lønn til saken er endelig avgjort.

§ 12. Rektor har i enhver henseende å vareta lærerskolens tarv og som de øvrige læreres nærmeste foresatte å lede skolens virksomhet overensstemmende med gjeldende forskrifter.

Når rektor har forfall eller rektoratet er ledig, er den av lærerskolens faste lærere som overstyret pålegger det,

pliktig til å utføre rektors forretninger på de vilkår som over- 15 mars.
styret bestemmer. Når en lærer har forfall eller en lærerpost
er ledig, er enhver av skolens faste lærere pliktig til å utføre
de forretninger som rektor i den anledning måtte pålegge
ham. Overstyret bestemmer om det i slike tilfelle blir å yde
nogen godtgjørelse.

§ 13. Efter forslag av rektor treffer overstyret bestem-
melse om lærernes timetall.

En del av de faste læreres timer kan henlegges til øvelses-
skolen.

Ingen av skolens faste lærere må uten overstyrets sam-
tykke være bestyrer eller lærer ved nogen annen skole.

§ 14. Ved enhver lærerskole danner de faste lærere et
skoleråd med rektor som formann. Formannen kan tilkalle
de andre lærere når han finner det hensiktsmessig.

I tilfelle av stemmelikhet gjør formannens stemme ut-
slaget.

Skolerådet har å avgjøre saker som angår:

1. Optagelse av elever; jfr. §§ 2, 3 og 4.
2. Opflytning.
3. Fritagelse for enkelte fag i henhold til § 6.
4. Bedømmelse av elevenes forhold.
5. Utvisning av elever efter § 7.
6. Fastsettelse av standpunktarakterer.
7. Innkjøp til skolens bibliotek og øvrige samlinger.

Skolerådet avgir dessuten forslag til bestemmelser om
den daglige skoletid og ferier.

§ 15. Rektor skal høre skolerådets uttalelse før han av-
gir innstilling i saker som angår:

1. Innførelse av nye lærebøker og forandring i undervis-
ningsplanen;
2. fagenes fordeling mellom lærerne;
3. utdelingen av stipendier;
4. overslag over utgifter og inntekter for hver budgетtermin.

Utskrift av skolerådets forhandlinger sendes til over-
styret gjennom overtilsynet for folkeskolen i distriktet.

Videre påligger det skolerådet å behandle de saker som
måtte bli bestemt ved reglement eller som rektor ønsker å
høre dets mening om.

§ 16. Det nærmeste tilsyn med en lærerskole føres av
overtilsynet for folkeskolen i det distrikt som lærerskolen er
beliggende i.

Kirke- og Undervisningsdepartementet danner overstyret
for lærerskolene.

§ 17. I hvilken utstrekning det blir å holde årsprøver,
bestemmes av overstyret.

15 mars. Undervisningen avsluttes med en avgangsprøve, lærerprøven, som holdes under ledelse og tilsyn av lærerskolerådet. I hvilken utstrekning det blir å holde prøve i muntlige fag og i ferdighetsfag, blir å fastsette ved reglement gitt av Kongen.

Det holdes ikke avgangsprøve i praktisk lærerdyktighet for lærerskolens faste elever.

I samme utstrekning som en elev etter § 6, ledd 1—3, har vært fritatt for undervisning i fag eller deler av fag, fritas han for eksamen i faget.

Elever med artium eller eksamen ved landbrukshøiskolen kan kreve sig fritatt for eksamen i norsk, historie, geografi, naturkunnskap, skriftlig regning og rumlære. Dog skal de som ved eksamen artium eller tilsvarende prøve i norsk har skrevet begge hovedstilene i samme sprogform, efter eget valg besvare i den annen sprogform en av de to for årets lærerprøve bestemte opgaver i norsk stil.

Hvorvidt og i tilfelle i hvilket omfang studenter som ikke har realartium, skal underkastes en prøve i naturfag, blir å bestemme ved reglement.

§ 18. Under hensyn til de forbehold som er gjort i foregående paragraf, avholdes skriftlig prøve:

1. I morsmål.

Der gis 2 opgaver. Elev som har avfattet begge besvarelser i samme sprogform (bokmål eller nynorsk), skal dessuten skrive en stil av fortellende innhold i det annet mål.

2. I regning og rumlære.

Avgangsprøve i dette fag holdes ved utgangen av det annet skoleår.

§ 19. Samtlige elever i øverste klasse i en lærerskole har uten særskilt melding adgang til å fremstille sig til skolens avgangsprøve.

Overstyret kan i særegne tilfelle tilstede privatister adgang til prøven.

Ved anmeldelse av privatister følges den fremgangsmåte som i § 2 er bestemt for anmeldelse til optagelsesprøven.

Likeså gjelder de samme aldersbestemmelser som for skolens elever, og det skal være samme adgang for overstyret til å gjøre undtagelser fra disse bestemmelser for privatister som for lærerskolens elever.

Med hensyn til fritagelse for prøve i enkelte fag eller deler av fag gjelder de samme bestemmelser for privatister som for lærerskolens elever.

§ 20. Innen nogen som har fremstillet sig til avgangs- 15 mars.
prøven, på ny kan få adgang til den, må han fremlegge kvit-
tering for at han har betalt kr. 40,00 til lærerskolens kasse.

Det samme gjelder privatister. I særegne tilfelle kan
overstyret nedsette avgiften eller fritta for den.

§ 21. Kongen fastsetter ved reglement de nærmere be-
stemmelser om lærerprøven, derunder også i hvilken ut-
strekning

- a. deler av avgangsprøven kan henlegges til et tidligere
trinn enn avgangsklassen;
- b. det skal være adgang for lærerskolerådet til etter fyldest-
gjørende vidnesbyrd for lengere tids virksomhet som
lærer ved offentlig eller privat skole å fritta for prøven
i praktisk lærerdyktighet;
- c. det kan gis adgang til senere tilleggsprøve i enkelte fag
eller deler av fag.

§ 22. Til hjelp for overstyret ved tilsynet med lærer-
skolene og ordningen av lærerprøven skal der være et lærer-
skoleråd, som består av en formann og 2 andre medlemmer.
De beskikkes av Kongen for en tid av 5 år og velges blandt
folk som har innsikt i lærerskolens arbeide. Minst ett av
medlemmene skal være en lærer, ansatt i folkeskolen. Ved
behandling av skolehygieniske spørsmål kan rådet tilkalle
en sakkyndig.

§ 23. Utgiftene til lærerskolen og de prøver som er om-
handlet i nærværende lov, utredes av statskassen.

§ 24. Bestemmelsen i første ledd i § 1 i denne lov om
offentlige lærerskoler og lærerprøver skal ikke være til hin-
der for at Kongen kan tilstå bestyrer av privat lærerskole
rett til å holde lærerprøve med samme virkning som de offent-
lige lærerskoler. Denne rett gis på vilkår som overstyret
fastsetter for en sådan skoles ordning og virksomhet og som
er overensstemmende med de tilsvarende og anvendelige be-
stemmelser for de offentlige lærerskoler.

Prøven holdes overensstemmende med de forskrifter som
er gitt i denne lov eller ved reglement.

§ 25. Den grunn, bebygget eller ubebygget, som er nød-
vendig for anlegg eller utvidelse av en offentlig eller god-
kjent privat lærerskole eller øvelsesskole til en sådan lærer-
skole, kan Kongen i mangel av mindelig overenskomst be-
stemme avgitt efter takst. Denne blir å holde efter reglene
i lov inneholdende nærmere bestemmelser om rettergangs-
måten i saker angående tvungen avståelse av grunn av 10 mai
1860 §§ 1—4.

§ 26. Denne lov blir å sette i kraft fra den tid Kongen
bestemmer.

15 mars. Samtidig opheves lov om lærerskoler og prøver for lærere og lærerinner i folkeskolen av 18 januar 1902 med senere tilleggs- og endringslover.

Lærerprøve etter nærværende lov blir første gang å holde etter overstyrets nærmere bestemmelse.

Ti har Vi antatt og bekreftet, likesom Vi herved antar og bekrefter samme som lov, under Vår hånd og rikets segl.

Gitt på Oslo slott den 15 mars 1929.

HAAKON.

(L. S.).

Joh. Ludw. Mowinkel.

N. F. Leganger.

15 mars. **Kongelig resolusjon**, hvorved i forbindelse med sanksjon av foranstående lov av 15 mars 1929 om lærerskoler og prøver for lærere i folkeskolen bestemmes at loven trer i kraft 1 juli 1929.

15 mars. **Kongelig resolusjon**, hvorved bestemmes:

- I. I henhold til § 11, jfr. § 4, i lov om sundhetskommisjoner m. v. av 16 mai 1860 meddeles approbasjon på vedtak av herredstyret for Tinn herred i Telemark fylke i møter 23 april og 18 desember 1928 om melkeforskrifter for Rjukan, Vemork og Våer.
- II. Fra samme tid opheves — forsåvidt angår det nevnte område — §§ 20 og 21 i de ved kongelig resolusjon av 3 februar 1917 approberte helseforskrifter for Tinn herred.

De i post I omhandlede melkeforskrifter er sålydende:

For melk og fløte som innføres, falbys og selges i Rjukan, Våer og Vemork med de grenser helserådet til enhver tid fastsetter for stedene gjelder følgende regler:

§ 1. Helserådet er berettiget til overalt innen Rjukan, Våer og Vemork å utta prøver av melk eller fløte, og uten erstatning til eieren eller forhandleren når melkeprøven ikke er over 0,25 l. og fløteprøven ikke over 0,1 l.

§ 2. Helserådet kan forlange opgitt hvilke fjøs, meierier eller utsalg melken stammer fra, samt likeledes fortegnelse over vedkommende forhandlers faste kunder.

§ 3. Hvis der hos produsenten blandt mennesker eller dyr er optrådt smittsom sykdom som befryktes å kunne overføres gjennom melken eller gjøre den sundhetsfarlig, eller der foreligger begrunnet mistanke om mislige sanitære forhold på stedet, kan helserådet kreve at der uten utgift for kommunen fremlegges erklæring på dertil avfattet skjema fra læge eller dyrlæge om sundhetsforholdene og melkestellet på vedkommende meieri, melkeutsalg, gård eller fjøs.

Hvis der foreligger grunn til mistanke om at de sani- 15 mars.
tære forhold ved meieri, produksjonssted e. l. er mangelfulle,
kan helserådet forby melketilførsel til Rjukan, Våer og
Vemork fra et sådant sted, hvis vedkommende ikke samtykker
i at kontrollens egne funksjonærer får undersøke forholdet.

§ 4. Det er forbudt innen Rjukan, Våer og Vemork's
grenser å selge melk eller fløte:

a. Som på grunn av utseende, lukt, smak, smuss, urenselig
behandling eller fremmede bestanddeler (blod, betendelses-
produkter, konserveringsmidler, farvestoffer o. s. v.)
må anses uskikket som menneskeføde eller virke uappe-
tittlig.

b. Som stammer fra dyr som lider av sykdommer der kan
meddele melken eller fløten sundhetsskadelige egenska-
per (jurbetendelse, septicemi, tuberkulose, almindelig av-
magring, sterkere diaré, tilbakeholdelse av efterbyrden,
børbetendelse, febersykdommer o. s. v.).

c. Som behandles av:

1. personer som kan forårsake smitte gjennom melken
uten at de selv er syke (smittebærere);

2. personer som lider av smittsomme sykdommer (tyfus,
difteri, skarlagensfeber o. l.), større eller væskende
sår på ansikt, hender eller armer, eller annen syk-
dom som kan bevirke at melken tilføres skadelige
eller forurensende stoffer. (For tuberkuloses ved-
kommende dog således at det forholdes efter lov av
8 mai 1900 angående særegne foranstaltninger mot
tuberkulose sykdommer).

d. Som stammer fra dyr som behandles med lægemidler
som ved å gå over i melken gjør denne skadelig (arsen,
brekvinsten., kvikksølv, nyserot, dyvelsdrekk, terpen-
tolje etc.).

e. Som er melket fra kuer like før kalvingen eller de første
6 — seks — dager efter denne, såfremt melken ikke
holdes adskilt fra den øvrige melk og selges under be-
tegnelsen råmelk.

§ 5. Helserådet eller på dets vegne helserådets ordfører
kan beslutte at melk eller fløte som finnes sundhetsskadelig
eller uskikket til menneskeføde, skal utslåes eller på annen
måte forhindres solgt som menneskeføde. (Kfr. § 4, a til e.)

§ 6. Lider melken av nogen av de i § 4 nevnte mangler,
eller der av andre grunner næres frykt for at den kan være
sundhetsskadelig, kan helserådet istedenfor å forby melken
tilført Rjukan, Våer eller Vemork forlange at sådan melk
eller fløte fra bestemt angitt fjøs eller meieri ikke må blan-
des sammen med den øvrige melk eller fløte for salg, og for

15 mars. øvrig må den underkastes den behandling som helserådet nærmere bestemmer.

§ 7. Helserådet kan midlertidig forby fjøs, meieri eller handlende å selge melk eller fløte i Rjukan, Våer og Vemork:

- a. når vedkommende tross advarsel fremdeles falbyr eller fremsender til forhandling melk eller fløte som ifølge § 4 a til e må anses sundhetsskadelig eller uskikket til menneskeføde;
- b. når sådan bevidnelse som omhandles i § 3 ikke fremlegges i betimelig tid eller skjønnes ikke å yde den nødvendige betryggelse for varens renhet og uskadelighet;
- c. når melken, fløten eller de derav fremstilte næringsmidler ikke svarer til varens benevnelse;
- d. når melken stammer fra steder hvor der blandt mennesker eller dyr har optrådt smittsom sykdom som befryktes å kunne overføres gjennom melken eller gjøre denne sundhetsskadelig, eller hvis melken har eller synes å ha fremkalt sykdom.

§ 8. Enhver som driver handel med melk og fløte, hvad enten han har fast utsalgssted eller ikke, plikter å melde dette til helserådet. På samme måte meldes også flytning av fast utsalgssted og åpning av filialutsalg.

Ethvert lokale bestemt til forhandling av melk må være godkjent av helserådet innen det tas i bruk.

§ 9. Under opbevaring, transport og behandling av melken må renslighet og forsiktighet iakttas, og alt undgås som kan skade melkens holdbarhet og brukbarhet som næringsmiddel.

§ 10. Lokaler og butikker hvor den til salg bestemte melk opbevares og selges, skal være lyse, luftige og rene og daglig utluftes. De må ikke benyttes som soverum eller beboelsesrum, og melkelokalene må ikke ved dør eller andre åpninger stå i forbindelse med soveværelse, beboelsesrum eller rum hvori tilberedes eller opbevares varer, som kan skade melken eller gi den usmak.

I melkelokaler og melkebutikker må bare opbevares eller forhandles varer som bakverk, smør, egg, mineralvann, øl o. lign., som ikke gir melken usmak eller forurenser den. I melkelokalene skal der være spring og vask, såpe og rene håndklær. Der skal være plakater på veggen om at tobakksrøkning og spyting er forbudt.

Melkeutsalgene må ha egen inngang fra gate.

§ 11. Kar og spann for opbevaring eller transport av melk og fløte skal enten være forarbeidet av et materiale som ikke angripes av melk eller melkesyre eller meddeler melken

avsmak, eller de må være godt fortinnet, emaljert eller glas- 15 mars.
sert. De må være lett å rengjøre.

§ 12. Melkekar og melkespann må ikke brukes til annet enn til forhandling og transport av melk. De må omhyggelig rengjøres før bruken og beskyttes mot enhver forurensning.

Melkekar og melkespann skal være lukket når ikke utmåling finner sted. Det er forbudt å bruke tøy, papir o. l. til tetning av spannløkket.

§ 13. Melkespannene skal være merket således at det kan ses hvem avsenderen er.

§ 14. Melkevogner må holdes rene. På melkelasset må ikke transporteres ting som kan forurense melken eller gi den usmak. Utmåling eller tømning på åpen gate, i portrum eller gårdsplass må ikke finne sted.

§ 15. Helserådet har rett til å føre tilsyn med melkens og produktenes behandling og tilvirkning. I tilfelle salg av pasteurisert melk kan helserådet kreve at pasteuriseringen skal foretas innen Rjukan, Våer eller Vemork.

§ 16. Overtredelse av disse forskrifter straffes efter den til enhver tid gjeldende lovgivning.

§ 17. Disse forskrifter trer i kraft 1 — en — måned efter at de er approbert.

Kongelig resolusjon, hvorved bestemmes:

15 mars.

I. I henhold til § 4 i lov om sundhetskommisjoner m. v. av 16 mai 1860 og § 3 i lov om særegne foranstaltninger mot tuberkuløse sykdommer av 8 mai 1900 meddeles approbasjon på vedtak av Egersund bystyre i møte 11 desember 1928 om nye almindelige helseforskrifter og forskrift om meldeplikt ved tuberkuløse sykes flytning.

II. De ved kongelig resolusjon av 20 januar 1886 approberte helseforskrifter for Egersund opheves fra den tid de nye helseforskrifter trer i kraft.

De nye helseforskrifter m. v. er sålydende:

Kap. 1. Myndigheter.

§ 1. Fartøier som ligger på byens havn, så vel som deres besetning er underkastet helserådets bestemmelser med hensyn til sundhetsforhold.

Kap. 2. Renhold av gater og gårdsplasser m. m.

§ 2.

1. Enhver hus- eller grunneier plikter så lenge der ikke er innført kommunal renovasjon å besørge renholdet av gårder med tilhørende rennesten og fortåg og gate utenfor sin eiendom inntil den halve bredde.

15 mars. Til privat eiendom hørende gårds plass, portrum, lyskasse, privat kai, bryggeplass og annet område skal av vedkommende eier holdes tilbørlig ren.

2. Torv, parker, andre offentlige plasser og offentlige kaier må holdes rene.
3. Utførelsen av renhold skal foregå slik at der ikke voldes sanitære misligheter.

Før all feining av gatene skal disse i tørt vær uten frost oversprøites med vann.

4. Renholdet skal utføres en gang om uken og oftere om helse- rådet så måtte bestemme.

§ 3.

1. På gater, veier eller plasser, i elven eller i bekker må ikke kastes avfall eller urene stoffer.
2. Spyting på fortau og trapper er forbudt.
3. Banking og rysting av tepper, matter, gang- og sengklær, møbler m. m. må kun foregå i gårdsrum, ikke i trappegang eller vindu, heller ikke utover offentlig gate eller plass til naboeiendom.
4. Gjødsl og andre stinkende eller råtnende stoffer må kun henligge på steder, som anvises dertil av helserådet.

Kap. 3. *Gårdsplasser og privat grunn.*

§ 4.

1. Enhver må sørge for at den grunn han råder over, holdes fri for urenslighet og stank, så vidt dette kan forenes med den bruk han lovlig gjør av grunnen.
2. Portrum og gårds plasser skal ha en fast overflate, gruset, makadamisert, stensatt eller cementert, så at de kan holdes rene, og være således innrettet at der er hensiktsmessig avløp av vann til eiendommens kloakk eller rennesten. For større leiegårder eller hvor næring eller dyrehold gjør det nødvendig, kan helserådet påby at gårds plass og portrum eller lignende område stensettes, tjæremakadamiseres, asfalteres eller cementseres.

Kap. 4. *Avfallsbeholdere.*

§ 5.

1. Hvis helserådet finner det påkrevet kan det når som helst påby tømning, eventuelt også desinfeksjon, av avfallsbeholdere.

I tilfelle avfall bortkjøres, må kjerren eller kjøretoiet være tett og ikke lesses så fullt at noget spilles underveis.

2. Anvendes avfallsstoffer til gjødsling av haver eller marker innen byens område, skal de så vidt mulig straks nedmulles.

§ 6.

15 mars.

1. Haver og lignende anlegg i den tettere bebyggede del av byen må ikke gjødsles med privetgjødsel eller andre sterkt stinkende stoffer.
2. I mindre tett bebyggede strøk er det tillatt å bruke privetgjødsel og lignende, som straks må nedmullas, forsåvidt dette er mulig.
3. I de ytre deler av byen hvor virkelig landbruk drives, er det tillatt som gjødning også å bruke stinkende avfall f. eks. av sild og fisk, som straks etter spredningen likeledes må nedmullas. I tilfelle kompost oplegges, må denne innrettes slik at den ikke utbrer stank eller på annen måte generer omgivelsene.
4. Større mengder gjødsel må kun oplegges på steder som er godkjent av helserådet. Eier av gjødseleplag plikter å rette sig efter de bestemmelser som helserådet måtte fatte for å forebygge sanitære misligheter, som slike oplag måtte kunne medføre.

Kap. 5. *Drikkevann.*

§ 7.

1. Isskjæring, skøiteløpning og annen ferdsel på byens vannbasseng likesom forurensning av enhver art av samme er forbudt. Dog kan helserådet under særegne omstendigheter tillate isskjæring.
2. Brønn som benyttes til drikkevann, skal være stensatt, overbygget og fri for tilsig, som kan forurense vannet. Den skal tømmes og renses minst én gang om året, og oftere om helserådet av sanitære grunner finner det nødvendig. Er det frykt for at en brønn kan gi anledning til sanitære misligheter, kan helserådet forlange den tømt, renses eller gjenkastet.

Kap. 6. *Kloakker.*

§ 8. Til elv, bekk, grøft eller renne må ikke uten helserådets samtykke gis avløp for ekskrementer eller flytende substanser som har vært i berøring med samme, eller andre substanser som frembringer stank eller er farlig for sundheten.

Fra fabrikker eller verksteder eller lignende anlegg skal sådanne substanser bortledes gjennom rør eller annen ledning. Ledninger fra sådanne anlegg må ikke uten helserådets samtykke utmunne i de offentlige kloakker.

§ 9. Enhver hus- eller grunneier er forpliktet til å ta de forholdsregler for fjernelse av smussvann o. l. som helserådet for tilfelle finner nødvendige. Stillestående vann eller sumper skal når det av helserådet forlanges dreneres eller tilkastes forsvarlig.

15 mars. § 10. Kloakkledninger og kummer på disse skal renses og utskylles så ofte at de ikke tilstoppes. Som regel skal hovedkloakken gjennomspyles 2 ganger om året. Helserådet kan under særegne omstendigheter påby ekstraordinær rensning.

§ 11. Helserådet kan av sanitære grunner påby utilfredsstillende kloakker omlagt, når dette kan gjøres uten uforholdsmessige omkostninger for eieren.

Kap. 7. Priveter.

§ 12.

1. Ethvert bebodd hus og ethvert hus, hvor der stadig foregår arbeidsvirksomhet eller hvor et større antall mennesker samles eller ferdes, forsamlingshus o. l. skal ha priveter med minst et avlukke for hver leilighet eller for hver 15de beboer, medmindre helserådet gjør undtagelse.

Helserådet kan påby eier av bygning og steder hvor flere mennesker jevnlig samles eller ferdes, å anbringe pissoirer på eiendommen, innrettet i den utstrekning det behøves for at de kan holdes rene og fri for stank og være forsynt med bunnkran til sikring mot frost.

2. På arbeids- og byggeplasser kan helserådet pålegge arbeids- eller byggherren å anlegge det fornødne antall midlertidige priveter.
3. Priveter må ikke anbringes således at drikkevann eller brønn kan forurennes. Privetets beliggenhet i forhold til brønn eller bekk skal i det enkelte tilfelle godkjennes av helserådet.
4. Privetene skal være tilstrekkelig ventilert og således beliggende at stank ikke kan trenge inn i beboelsesrum eller opbevaringsrum og tilberedningsrum for matvarer.
5. Privetene skal til enhver tid holdes rene og i god stand, og helserådet kan når det finner det påkrevet påby strømidler. Ethvert privet skal være forsynt med papir, og hvert sete skal ha tettsluttete lokk.

§ 13. Det er forbudt i privetbinge eller beholder å kaste skrammel, hermetikkbokser, stentøi o. l., som kan vanskeliggjøre tømningen eller være til gêne for gjødselens anvendelse.

§ 14.

1. All gjødseltransport skal skje på en sådan måte at der ikke spilles noget. Unødvendig opphold underveis er forbudt.
2. Helserådet kan når det finner det påkrevet når som helst påby tømning og desinfeksjon av gjødselbeholderne eventuelt også andre forholdsregler til hygienens fremme. Strømidler eller lignende mot stank og fluer skal jevnlig brukes.

§ 15. Hvor eldre priveter er således innrettet, at de ikke 15 mars. med letthet kan tømmes og holdes rene, er utette eller viser sig å volde ulemper ved stank, skal eieren være forpliktet til innen en av helserådet fastsatt frist å treffe de foranstaltninger, som dette finner nødvendig for å undgå ulemper.

Kap. 8. *Husdyr.*

§ 16.

1. Hester, kuer, griser, fjærfe og kaniner må ikke huses i våningshus, heri innbefattet kjeller. For sauers vedkommende kan helserådet under særegne omstendigheter tillate avvikelser herfra.
2. Stall, fjøs, grisehus, hus for kaninhold i større utstrekning og lignende må ikke innrettes uten efter forutgående anmeldelse til helserådet, som helt kan forby anlegg av den slags innretninger, hvor det kan være frykt for at de vil fremkalle sanitære misligheter.
3. Stall, fjøs og grisehus må feies minst 1 gang daglig, hønsehus og kaninhus minst 1 gang ukentlig. Storrensjøring 1 gang om året. Sauehus må rengjøres minst 2 ganger årlig, helst høst og vår. Der må i tilfelle sørges for tilstrekkelig strøelse under dyrene.

§ 17. Når eldre dyrestaller ikke tilfredsstillende helserådets fordringer, har dette rett til å påby de forandringer som måtte finnes påkrevet, eventuelt forby at stallene benyttes inntil de påbudte forandringer er utført.

Hvor trange gårdsrum, tett bebyggelse eller andre lokale forhold gjør det påkrevet i sanitær henseende, kan helserådet forby husdyrhold.

§ 18. Dyrekadavre som ikke er smittsomme bringes til byens slaktehus.

Kap. 9. *Boliger og forsamlingslokaler.*

§ 19. I tilfelle kjeller eller sjøhus skal benyttes til beboelsesrum eller opholdssted for mennesker, må de for hvert enkelt tilfelle godkjennes av helserådet.

§ 20.

1. Når helserådet finner at husrum er farlig for sundheten ved mangel på lys, luft eller oppvarming, ved fuktighet, urenslighet eller overbefolkning eller på annen måte, kan det påby de fornødne forandringer og forby at rummet beboes inntil disse er utført.
2. Helserådet kan påby at rum rømmes uten godtgjørelse inntil de påbudte forandringer er utført og godkjent.

15 mars. 3. Dersom mislighetene ikke kan fjernes på tilfredsstillende måte, kan helserådet helt forby bruk av vedkommende rum til beboelse.

§ 21.

1. Leiligheter skal holdes i renslig stand, så der ikke oppstår sanitære ulemper for husets øvrige beboere, naboer og andre.
2. Når nogen flytter, er han pliktig til straks å foreta grundig rengjøring av leiligheten med tilhørende ytre rum. Undlater han dette, påhviler det huseieren som plikt å foreta rengjøring før den nye leieboer flytter inn.

§ 22.

1. Lokaler som stadig eller jevnlig er opholdssted for et større antall mennesker, såsom: skoler, arbeidsrum, verksteder, asyler, gamlehjem, sykehus, kirker, forsamlingshus og forlystelseslokaler, hoteller, losjihus og kaféer, bevertningssteder o. l. skal være underkastet helserådets nærmere tilsyn og bestemmelser, så at dette kan påby de forandringer som finnes nødvendige, når mangel på lys, luft eller opvarmning eller fuktighet, urenslighet, overbefolkning eller andre misligheter gjør forholdene betenkelige for sundheten. Kan manglene ikke fjernes, har helserådet rett til å forby lokalets bruk til det omhandlede øiemed.
2. Bygning som opføres i øiemed som ovenfor nevnt skal hvad beliggenhet og plan angår anmeldes for og godkjennes av helserådet. For opførelse av skoler og kirker henvises til vedkommende lover.
3. Likeledes kreves helserådets godkjennelse når eldre bygning med eller uten forutgående forandring eller ominnredning aktes benyttet i øiemed som ovenfor nevnt.
4. Helserådet bestemmer det største antall barn som det er tillatt å motta i hvert skolerum, idet hensyn tas til barnenes alder, rummenes størrelse, ventilasjon, lysforhold osv. I skolelokaler er helserådet berettiget til å fordre anbragt de ventilasjonsinnretninger, som finnes fornødne.
5. Hvad renhold av skoler, forsamlingslokaler, kirker o. l. angår henvises til de til enhver tid herfor gjeldende bestemmelser.

Kap. 10. Hoteller, losjihus og bevertningssteder.

§ 23.

1. Om anmeldelse for åpning av hotell drift se § 22, 1 og 2.
2. I hoteller og losjihus skal ethvert rum som er bestemt til å motta losjerende være således beliggende, at det får

- tilstrekkelig lys (vindusflaten må utgjøre minst $\frac{1}{10}$ av 15 mars gulvflaten) og at det kan opvarmes og utluftes til det fri.
3. Rummenes gulv, vegger og tak må alltid være i god stand, så de med letthet kan holdes rene. I hvert soverum skal der være minst 10 kubikkmeter luft for hvert individ.
 4. Hver losjerende skal ha sin seng. På værelset skal finnes vaskevannsstell med toalettbøtte, rent håndklæ for hver person samt vannkaraffel og glass. Overbredslet på sengen skal være forsynt med tilstrekkelig langt poselaken.
 5. Soverommene skal daglig luftes og gulvet daglig vaskes. Sengene må luftes hver dag straks etter bruken. Det nevnte poselaken samt putevar og underlaken skal skiftes rent for hver ny losjerende. Ved lengere opphold skal de skiftes minst hver 14de dag.
 6. Ganger og trapper i hotellet må daglig utluftes og vaskes minst 2 ganger ukentlig. Hovedrengjøring skal foregå 1 gang hvert halvår.
 7. Priveter og i tilfelle pissoirer skal daglig efterses og til enhver tid holdes i god stand. I tilfelle der ikke er vannklosett, må der sørges for strømidler.
 8. I ethvert rum som er bestemt til å motta losjerende skal et eksemplar av disse regler være opslått med opplysning om hvor mange der har lov til å bo på værelset.

Kap. 11. Barberstuer og damefrisørforretninger.

§ 24.

1. Åpning eller flytning av barberstuer og damefrisørforretninger må anmeldes for helserådet og godkjennes av dette.
2. Lokalene skal være forsynt med springvann og vask med vannlås og for barberstuers vedkommende tillike med varmtvannsapparat og barberdusj (fontenedusj).
3. Barberstuen med tilstøtende rum skal holdes rene under arbeidet, idet hår og såpeskum, papir, bomull og brukt tøy bringes bort efter hvert. Der må til stadighet sørges for frisk luft i lokalet.

Efter endt dagsverk skal lokalet rengjøres, idet gulvet vaskes og stoler og konsoler, hyller og border tørres av.

Hovedrengjøring av barberstuen med tilstøtende rum skal foretas minst én gang hvert halvår.

- I lokalet skal finnes spyttebakker med strøelse eller lukkede spyttebakker med vann. Spyttbakkene må rengjøres hver dag.
4. Personer som lider av smittsomme sykdommer, herunder innbefattet smittsomme hudsykdommer, samt «basilleutskillere» må ikke beskjeftiges på barberstuer.

- 15 mars. 5. Barbererne skal iaktta omhyggelig personlig renslighet og vaske hendene før behandlingen av hver enkelt kunde. Under arbeidet skal de være iført ren hvit jakke eller frakk, som skal skiftes minst 2 ganger ukentlig. Det er forbudt betjeningen å røke i arbeidstiden.
6. Ved barbering skal der for hver kunde benyttes ren serviett og rent dekke over nakkeputen. Der skal være såpe-skummemaskine i enhver barberforretning. Barberkost til felles bruk er forbudt. Såpekoppen skal vaskes etter hver barbering. Bruk av varmtvannskluter er kun tillatt på betingelse av at der brukes ren klut for hver kunde. Alunsten skal skylles hver gang før og etter bruken.
7. Ved hårklipping skal der mellem halsen og kappen anvendes en halsstrimmel av silkepapir eller vatt, som kun brukes én gang. Hvor ikke papirkapper anvendes, må klippekappen omhyggelig renses for hver kunde og etter endt arbeidstid henges til utluftning. Klippekapen skal skiftes ren minst 2 ganger ukentlig.
8. Hårbørster, kammer, sakser, kniver og klippemaskiner skal holdes i ordentlig stand og rengjøres og desinfiseres for hver kunde. Hårbørster og kammer skal vaskes i grønnsåpe og varmt vann eller i en oppløsning av 25 dråper salmiakkspiritus i 200 gr. vann eller med annet betryggende desinfeksjonsmiddel.
9. Bruk av maskinbørste og pudderkvast er forbudt. I stedet for pudderkvast kan brukes en klype rensset bomull, som kun benyttes én gang.
10. Personer lidende av utøi, skjeggsopp, skurv, skabb eller annet smittsomt utslett i ansikt eller hode har ikke adgang til barberstue. Dersom sådanne personer allikevel har vært betjent, må redskaper og annet som er brukt, grundig utkokes eller på annen betryggende måte desinfiseres straks etter benyttelsen.
11. Hunder må ikke medtas på barberstuer.
12. Ovenstående bestemmelser som også gjelder damefrisørforretninger skal finnes opslått i enhver barberstue og damefrisørforretning.

Kap. 12. Verksteder, fabrikker og sundhetsfarlige bedrifter.

§ 25.

1. Aktes bedrift satt i gang som ved stank eller giftige gasser kan forurense luften, eller som det på annen måte kan være frykt for vil bli til skade for arbeidernes eller naboenes sundhet, skal planen på forhånd forelegges for helserådet og vedkommende være pliktig til så vel ved

anlegget som ved driften å rette sig efter de bestemmelser 15 mars.
som helserådet gir for å fjerne sanitære misligheter.

Bedrift av dette slags som er i gang er underkastet helserådets tilsyn og vedkommende har å rette sig efter de pålegg helserådet til enhver tid gir for å hindre sanitære misligheter.

2. Oplag og handel med gjenstander som det er frykt for er smitteførende, eller som i særlig grad er illeluktende, såsom kluter, avfall efter dyr, ben, skinn, huder og lignende må kun tillates på de av helserådet godkjente steder.
3. Verksteder, systuer og lignende arbeidsrum må i eldre bygning ikke uten helserådets samtykke innrettes i rum, hvor sådant efter bygningsloven ikke vilde være tillatt ved nybygg.

Når lokaler av denne art som allerede er i bruk, og som ikke oppfyller denne fordring, finnes i særlig grad mislige eller betenkelige for arbeidernes sundhet på grunn av arbeidets art, kan helserådet forlange dem rømmet, dog ikke med kortere frist enn ett år.

4. For verksteder og arbeidsrum av alle slags, som ikke inngår under fabrikktilsynsloven og som benyttes av andre enn familiens medlemmer, kan helserådet gi almindelige regler for renhold, ventilasjon og utluftning. For øvrig kan helserådet i hvert enkelt tilfelle bestemme hvor mange arbeidere det tillates å opholde sig i lokalene, om lokalene kan brukes til soverum, til biarbeider m. v. Helserådet kan forlange reglene opslått på et iøinefallende sted i lokalet.
5. Illeluktende avfall fra sjøhus, fabrikker, garverier og andre næringsbruk skal snarest mulig og senest innen 48 timer skaffes bort fra byen i tette kasser med lokk. Avfall fra skomakerverksteder og garverier, bark undtatt, må ikke opbrennes i byen.
6. Større ildsteder skal være forsynt med så høi skorstenspipe eller med sådan innretning, at røken ikke kan bli skadelig for de omboendes sundhet. Fyringen må til enhver tid foregå på en sådan måte, at der ikke utvikles unødig røk.

Kap. 13. Tilberednings-, opbevarings- og utsalgsteder for næringsmidler.

§ 26.

1. Ethvert sted hvor næringsmidler tilberedes, opbevares eller utselges, heri innbefattet hoteller og kaféer, skal være underkastet helserådets tilsyn, og eierne skal være

15 mars. pliktige til uopholdelig å utføre de pålegg helserådet måtte finne nødvendige for å hindre at matvarene forurenses eller bederves.

2. Akter nogen å åpne forretning med tilberedning, opbevaring eller utsalg av næringsmidler skal han gjøre anmeldelse herom til helserådet. Før dette har godkjent beliggenhet og lokalet, må driften ikke settes i gang.

§ 27. For ethvert sted hvor matvarer tilberedes, opbevares eller utselges skal gjelde følgende regler:

1. Jordbunnen under og omkring lokalet for sådan bedrift må ikke forurenses, så der kan utvikles stank, fluer eller andre ubehageligheter. Grunnen må være tørr, så der ikke trekkes unødvendig smuss inn i lokalene.

2. I de rum som hører til ovennevnte bedrifter skal guly, tak, vegger og disk være av sådan beskaffenhet, at de med letthet kan holdes rene. I rummet skal der være anbragt innretning for ventilasjon.

3. Arbeidsrummene må ikke stå i direkte forbindelse med beboelsesrum, og der må i arbeidsrummene eller dermed forbundne rum ikke produseres, opbevares eller forhandles uvedkommende ting, som kan gi anledning til støv eller stank eller hindre rummenes rengjøring.

4. Der skal være innlagt springvann med vask og vannlås og hvor forholdene gjør det mulig også kloakk. Der skal alltid finnes såpe og rent håndklær.

5. Vegger og tak skal rengjøres minst én gang hvert kvartal, vinduer og dører hver uke og gulvet hver dag efter endt arbeide. Tørrfeining er forbudt. Under rengjøringen må ingen matvarer forurenses av støv eller annet. Flueplagen skal mest mulig motarbeides, og utstilte matvarer mest mulig beskyttes mot fluene.

6. Utstilling av matvarer på fortåg og trapp mot offentlig gate er forbudt.

7. Gårdsplassen skal holdes ren og fri for stank.

8. Ved bedriften skal der være et privet, som er innredet overensstemmende med byens helseforskrifter.

9. Personer som lider av smittsom sykdom, hudsykdom eller væskende sår i ansikt eller på hendene, eller som er basilleutskillere, må ikke behandle matvarer i her omhandlede bedrifter. Dog kan helserådets ordfører gi dispensasjon herfra. For tuberkuløses vedkommende henvises til tuberkuloseloven.

10. Betjeningen skal iaktta omhyggelig personlig renslighet og under sitt arbeide være iført ren drakt, som passer for bedriften og som må skiftes ren minst én gang i uken.

Betjeningen skal iaktta orden og renslighet under sitt 15 marsarbeide.

11. Ved kjøp av matvarer er det publikum forbudt å berøre andre varer enn dem de selv kjøper. Det er forbudt å spytte på gulvet og å sitte på disken.
12. Disse regler kan helserådet forlange slått op i vedkommende lokaler.

§ 28. Eldre bedrifter av den her nevnte slags som ikke tilfredsstiller de forannevnte krav og derved volder sanitære misligheter, kan helserådet forlange forandret innen en rimelig frist.

Spesielle bestemmelser.

A. Kjøtt og kjøttvarer.

§ 29.

1. Slakterne og publikum har å rette sig efter det for slakteshuset til enhver tid gjeldende reglement, som må være godkjent av helserådet.
2. Kjøtt og fleisk må ikke føres gjennom gatene eller anbringes under åpen himmel uten å være således tildekket, at varene ikke utsettes for støv eller annen urenslighet eller for påvirkning av sol, regn eller annet, som kan gjøre dem mindre tjenlig til menneskeføde. Ved transport på vogner må disse være rene, og varene ligge på rent, luktfritt underlag. Det er forbudt å sitte på varene under transporten.

§ 30. Pølsemakerier skal ha gulv og vegger i 2 meters høide av stålpusset cement eller dermed jevngodt materiale. Veggene for øvrig og taket skal være av sådant materiale, at de er lette å holde rene. De skal være forsynt med kloakk med vannlås samt springvann og vask med vannlås. Arbeidsbordene må være tette i sammenføiningene og fri for sprekker, så de er lette å holde rene. Platen skal være av marmor, sten eller glass.

§ 31. Kjøttbutikker skal være lyse, luftige og rene. De bør helst være beliggende fra solsiden. Vender vinduene mot solen, må de i sommertiden være forsynt med markiser. Gulvet skal være belagt med fliser eller annet dermed jevngodt materiale, og vegger og tak være av materiale som er lett å holde rent. Disken skal ha plate av marmor, glass, sten eller kunststen. Kjøttkrokene skal være galvanisert eller av annet materiale, som ikke ruster. Der skal være innlagt elektrisk lys. I butikken eller tilstøtende rum skal der være springvann og vask med vannlås. Der skal til enhver tid finnes såpe og rent håndklær.

15 mars. § 32. Publikum forbys å berøre opdelt kjøtt som er utlagt til salg.

§ 33. Personalet i pølsemakerier og kjøttbutikker skal under sitt arbeide bære ren bluse eller jakke av vaskestoff og rent forklæ.

§ 34. I kjøttbutikker skal gulvene hver dag vaskes efter endt arbeide. Vegger og tak skal i sin helhet rengjøres minst hver fjerdingår, vinduer og dører minst én gang ukentlig. Tørrfeining er forbudt.

§ 35. Angående kjøttsalg under åpen himmel eller lignende har helserådet til enhver tid adgang til å treffe de fornødne bestemmelser.

§ 36. Om forbud mot bruk av konserveringsmidler til kjøtt, kjøttdeig, pølser og andre kjøttvarer henvises til § 43.

B. Brød og bakervarer.

§ 37.

1. I bakeri og de rum som står i åpen forbindelse med dette, skal golv, vegger og tak være av sådant materiale og i sådan stand, at de med letthet kan holdes rene. Taket må være tett, så det ikke slipper støv gjennom. Gulvet skal være cementert. I nyoprettede bakerier tillates ikke kloakk-kum anbragt inne i bakeriet. Kloakk-kum som i eldre bakerier er anbragt inne i selve bakeriet skal innen ett år efter helseforskriftenes ikrafttreden være fjernet, såfremt forholdene tillater det. Der skal være innlagt springvann og vask med vannlås. Der skal alltid finnes såpe og rent håndklæ.

2. Bakeriet og de rum som står i åpen forbindelse med dette må ikke benyttes som soverum, og der må heller ikke i dem finnes gjenstander som ikke brukes i bakeridriften, og som kan gi anledning til støv eller hindre rengjøring av rummet.

3. Bakertraug og bord, surkasser og andre gjenstander som brukes til bakning såsom hyller, fjeler, plater m. m. må være hele og tette i sammenføiningene så de er lette å holde rene.

4. Smør, melk og andre stoffer som benyttes til fremstilling av bakverk, må opbevares i rene tildekkede kar. Dersom nogen av disse kar er glassert eller fortinnet, må glassur og fortinning være hel. Jernkar må ikke brukes.

§ 38.

1. Når der er illegg til bakerovn, til damp- eller vannkjel fra bakeriet, må der ikke i rummet bringes inn mer kull eller annet brensel enn der trenges for dagen. Kull skal op-

bevares i særskilte beholdere. Ved må ikke henligge løst ^{15 mars} henslenkt utover gulvet, aske og annet avfall skal hver dag fjernes fra bakeriet.

2. Melsekker må børstes og renses omhyggelig for smuss, før de bringes inn i bakeriet, og innholdet tømmes i bakertraugene.

3. De stoffer som benyttes til strykning av bakverk, må tillages bare for dagens behov. Strykevisker må gjøres rene hver dag i kokende vann.

4. Hver dag efter endt arbeide må gulvet omhyggelig skrapes. Vinduene må rengjøres minst én gang ukentlig, hertil kommer hvitning eller vasking av tak og vegger minst 2 ganger om året. Under rengjøringen må intet bakverk opbevares i bakeriet.

§ 39.

1. Personer som lider av smittsomme sykdommer, av hudsykdommer eller væskende sår i ansiktet, på hendene eller armene, må ikke beskjeftiges i bakeriet eller utsalg. Det samme gjelder basilleutskiller av smittsom sykdom.

2. Bakerne skal vaske hender og armer umiddelbart før og efter deigsetningen og efter benyttelsen av klosettet.

3. Bakerne skal under sitt arbeide være iført ren hvit lerretsdrakt som ikke må brukes utenfor bakeriet og som minst én gang ukentlig skal skiftes med en ren.

4. Ombringelsen i byen av brødvarer skal foregå i tildekkede kasser, kurver eller innelukket vogn, som må holdes rene.

5. All bruk av tobakk samt spytting på gulvet er forbudt. Der skal finnes spyttebakker forsynt med strøelse, som må tømmes og rengjøres hver dag.

C. Fisk.

§ 40.

1. Ved fiskehandel fra båt eller brygge er det forbudt å skylle fisken i sjøen eller fornye vannet i fiskekummen, der hvor kloakk munner ut.

2. På sjøhus eller sjøbod hvor fisk mottas og tilvirkes skal gulvet være i forsvarlig stand og daglig rengjøres. Bod og utsalglokale skal være tilstrekkelig oplyst. Der skal være springvann og vask, eventuelt med anbringelse av bunnkran til sikring mot frost, samt såpe og håndklær. Gulvet må være i forsvarlig stand og forsynt med avløp, således at det kan spyles og skrubbes rent. Disken hvor sådan finnes skal være klædd med sink og kassene hele og forsynt med håndtak.

Lokalet skal holdes rent, utluftet og fritt for stank.

15 mars. Slo og annet avfall skal daglig fjernes. Kasser, tønner og andre kjørelær som brukes til fiskehandelen samt vekter og andre redskaper skal rengjøres ordentlig hver dag snarest etter bruken.

3. Foregår fiskehandelen fra butikk, skal følgende bestemmelser gjelde:

I forretninger hvor fersk fisk forhandles sammen med andre matvarer, skal gulvet være belagt med fliser eller annet dermed jevngodt materiale. Disken skal være klædt med sink eller plate av marmor, glass, sten eller kunststen. Tak og vegger skal være av sådant materiale, at de lett kan holdes rene. Fiskekummer hvor sådanne finnes, skal være løse og av sådant materiale og således forarbeidet, at de lett lar sig tømme og rengjøre.

4. Saltning eller lagring av fisk må kun foregå på sådanne steder og på sådan måte, at nabolaget ikke generes av stank. Avfallet må bortbringes snarest mulig, og plass, redskaper og kasser rengjøres således som i neste avsnitt om sild bestemt.

D. Sild.

§ 41.

1. Anlegg av sildeplaner, binger, kummer, salteplasser og lagerplasser på offentlig eller privat grunn eller brygge, sjøhus undtatt, skal anmeldes for og godkjennes av helse-rådet. Plassen må ha ren, tørr fast grunn som er fri for tilsig.
2. Tømning av sild til menneskeføde på mark er forbudt.
3. Dersom brygge tillates tatt i bruk for losning eller oplegning av løs sild eller fisk, skal bryggen først være tilstrekkelig rengjort ved spyling og skrubning. Hvis helse-rådet ikke godkjenner bryggen som oplegningsplass for løs sild, må bingene anvendes.

4. Sildebinger og kummer skal i tilfelle de er av tre forarbeides av solid og pløiet materiale. Gulv og sider må være tette, så «gorm» og annet avfall ikke siger ned i grunnen og forurenser denne.

5. Det er forbudt å salte og lagre sild i kjeller eller beboelsesrum eller i rum med felles tak med samme.

§ 42.

1. Silde- og salteplasser må rengjøres minst 1 gang ukentlig eller så ofte og på den måte, som helse-rådet bestemmer.
2. Fiskefartøier på byens havn skal hver dag efter endt losning av fangsten spyle lasterummet rent, av hensyn til produktets holdbarhet og sanitære forhold ombord.

3. Henlegning av avfall på og omkring sildeplan er forbudt. 15 mars. Avfallet skal efter hvert bringes over i tette kasser eller tønner for videre borttransportering utenfor bygrensen.
4. Opbevaring av bedervet fisk og fiskeavfall av hvilken som helst slags innenfor bygrensen er forbudt, undtagen på den i § 6, 3 anviste måte.
5. I tilfelle avfallet skal anvendes som gjødsel innenfor bygrensen, må hermed gåes frem således som § 6, 3 bestemmer.
6. Efter sildesesongens slutt skal der foretas grundig rengjøring av sildeplan, redskap, kasser og tønner. Grunnen må om nødvendig avskrapes og ren grus påkjøres. Rengjøringen skal i ethvert tilfelle godkjennes av helserådet.
7. Ved saltning og forlakning av sild og fisk må der kun anvendes vann fra byens vannverk eller rent sjøvann.
8. Helserådet kan påby de nødvendige foranstaltninger for å hindre generende utvikling av stank og fluer på lagerplassen.

Kap. 14. *Tilsyn med bedervede og skadelige næringsmidler.*

§ 43. Til bruk for mennesker må der ikke falbys, selges eller på annen måte overdras bedervede eller sundhetsskadelige nærings- eller nydelsesmidler, og heller ikke bruksgjenstander som kan være skadelige for sundheten fordi de inneholder giftige bestanddeler.

Det er forbudt å selge nærings- eller nydelsesmidler som er tilsatt noget stoff, som av helserådet anses skadelig for sundheten, eller som er skikket til å skjule at vedkommende vare er bedervet. Til sådanne stoffer blir bl. a. henregnet borsyre, borater, formaldehyd, svovlsyre, salicylsyre og deres forbindelser. Inntil de pågjeldende mangler er rettet, kan helserådet forby at der blir solgt nærings- og nydelsesmidler, som kommer fra steder hvor der ikke iakttas den tilbørlige renslighet ved varenes tilvirkning, behandling, opbevaring eller forsendelse.

Helserådet er i øiemed som nevnt i denne paragraf berettiget til å fordre utlevert fra butikk eller lager de fornødne prøver, som eieren dog kan kreve betalt efter almindelig pris, hvor det ikke viser sig nødvendig å skride inn overfor vedkommende vare. Helserådet kan midlertidig forby salg og annen overdragelse av nærings- og nydelsesmidler, som er kommet fra eller selges fra steder hvor der blandt mennesker eller dyr forekommer tilfelle eller finnes nogen basilleutskiller av farlig smittsom sykdom, som kan utbres med varene.

Hvor det er nødvendig, kan helserådets ordfører skride inn på helserådets vegne, men han må snarest mulig forelegge saken for helserådet. Dette kan beslutte, at varer som finnes skadelige skal tilintetgjøres eller på annen måte uskadeliggjøres på vedkommende selgers bekostning.

15 mars.

Kap. 15. *Forholdsregler ved epidemisk sykdom.*

§ 44.

1. Når det er smittsom sykdom eller mistanke om smittsom sykdom i en husstand, er enhver husbond eller husfar pliktig til å melde dette til helserådets ordfører.
2. Ved sykdomstilfelle som inntreffer blandt reisende i hoteller, losjijhus o.l. skal vedkommende vert i alle tilfelle, hvor det kan være frykt for smittsom sykdom, anmelde dette til helserådets ordfører.
3. Angående anmeldelse av smittsom sykdom blandt melkeleverandørenes husstand, meieripersonale eller melkehandlere henvises til melkeforskriftene.
4. Om forholdsregler ved smittsom sykdom blandt personale som tjenstgjør ved tilberedning, opbevaring eller salg av næringsmidler se § 27, 9.
5. Når fartøi kommer inn på havnen med syk mann ombord, plikter fartøiets fører i alle tilfelle, hvor det kan være frykt for smittsom sykdom, og hvor ikke lovgivningen om karantenevesenet kommer til anvendelse, å gjøre anmeldelse herom til havnefogden, som uopholdelig har å melde tilfelle til helserådets ordfører. Før sykdommens art er bragt på det rene, må den syke ikke uten helserådets samtykke forlate fartøiet. Gang- og køiklær som har vært benyttet av nogen person med smittsom sykdom, må ikke bringes i land f.eks. til vaskning uten helserådets samtykke.

§ 45. Ethvert alvorligere sykdomstilfelle som er frembragt ved eller gir mistanke om å være frembragt ved nytelse av bedervede eller forfalskede næringsmidler, eller ved benyttelse av gjenstander som inneholder giftige eller farlige bestanddeler, skal av den tilkalte læge uten opphold meldes til helserådets ordfører med opplysning om den antatte årsak.

Det samme gjelder om sanitære misligheter, som menes å stå i forbindelse med eller å kunne gi anledning til sykdom.

§ 46. Når en tuberkuløs hvis sykdom er forbundet med smittefarlig avsondring, forandrer bopel, skal melding derom gis til helserådets ordfører. Meldeplikten påhviler så vel den syke selv som den husvert hvorfra og den husvert hvortil vedkommende flytter. For tjenestefolk påhviler meldeplikten vedkommende husvert.

§ 47.

1. Når helserådet har slått op plakat om smittsom sykdom, må plakaten ikke tas bort før helserådet har gitt tillatelse til det.
2. Så snart meddelelse om de inntrufne sykdomstilfelle og de i anledning av samme trufne forføininger er innløpet til helserådets ordfører, har denne å treffe de videre forføininger, som efter tilfellets beskaffenhet er nødvendige.

§ 48. Optrer smittsom sykdom i nogen husstand, som driver handel med fødemidler, og utsalget er i samme hus som den syke, kan helserådet forby handelsvirksomhet inntil den syke er fjernet eller på betryggende måte isolert i hjemmet og rummene desinfisert (kfr. melkeforskriftene).

§ 49. Likeoverfor skolene skal særlige forsiktighetsregler iakttas ved følgende sykdommer:

A. Kolera, barnekopper, flekktufus, nervefeber, blodgang, difteri, skarlagensfeber, poliomyelitt, epidemisk cerebrosplinalmeningit og encephalitis letargica.

B. Meslinger, vannkopper, røde hunde, kikhoste, smittsom øienbetendelse, skurv, skabb og herpes tensurans.

De særlige regler som gjelder her er:

1. Barn som lider av nogen av de nevnte sykdommer tilstedes ikke adgang til skolen.
2. Optrer nogen av de under A nevnte sykdommer i en familie, nektes også friske barn i denne adgang til skolen. Skoleforbudet kan av helserådet utstrekkes til samtlige i huset værende skolepliktige barn.
3. Barn som har lidt av ovennevnte sykdommer, må ikke søke skolen før læge har gitt tillatelse. Barn med skarlagensfeber, meslinger, kikhoste må ikke søke skolen så lenge avskalling og tydelig hosteanfall ennå ikke er opphørt. Friske barn fra en familie som er smittet med meslinger, må ikke søke skolen før minst 14 dager efter sykdommenens utbrudd, medmindre de før har hatt meslinger. Barn som har vært forbudt å søke skolen på grunn av smittsom sykdom i hjemmet som nevnt under A må ikke tilstedes adgang til skolen, før den syke er innlagt på sykehus eller på annen betryggende måte er isolert og desinfeksjon av hjem og klær er foretatt.
4. Ovenstående bestemmelse gjelder også lærere og vaktmester, i hvis hjem smittsom sykdom er opstått. Bor lærer eller vaktmester på skolen, og den syke ikke kan isoleres på betryggende måte, er helserådet berettiget til å lukke skolen, iallfall så lenge den syke ikke er fjernet og desinfeksjon ikke er foretatt. Det samme gjelder hvis der i skolehuset bor andre familier hvori der forekommer smittsom sykdom.
5. Skolen skal hjemsende ethvert barn som antas å lide av smittsom sykdom.
6. Under samme forhold som barn er forbudt adgang til skolen tilstedes de heller ikke adgang til forsamlingslokaler, kinematografer o. lign.

§ 50. Helserådet kan påby rømning av enkelte eller alle leiligheter i hus hvor farlig epidemisk sykdom har optrådt, for

15 mars. at vedkommende leilighet eller hus samt bohøve kan bli desinfisert. De hermed forbundne utgifter bæres av kommunen.

§ 51. I boliger hvor der har vært farlig smittsom sykdom eller tuberkulose forbundet med smittefarlig avsondring, skal der foretas desinfeksjon på den av helserådet foreskrevne måte før huset erklæres smittefritt.

Det er forbudt å ta i bruk, selge, bortleie eller bortgi klær eller gjenstander før desinfeksjon er foretatt. Hvor helserådets ordfører finner det påkrevet, kan han påby opbreining av gjenstander som ikke lar seg desinfisere, samt verdiløse gjenstander som f. eks. sengehalv.

§ 52. Såfremt det kan undgås, må smittsom syk ikke transporteres i kjøretøi som tjener til almen bruk. Har dette funnet sted, skal kjøretøiet desinfiseres, således som helserådets ordfører bestemmer.

Kap. 16. Dødsfall. Begravelse.

§ 53. Om ethvert på byens grunn eller på fartøier på byens havn inntruffet dødsfall må, før begravelse finner sted, tilveiebringes en etter et bestemt skjema utferdiget anmeldelse, som blir å avlevere til sognepresten og av denne tilstilles helserådets ordfører. Hvis den avdøde ikke har benyttet læge, blir liket å syne og anmeldelse å utferdige av en av byens læger.

§ 54. Lik må ikke henligge så lenge, at der ved stank eller forrådnelse volder ulempe. Helserådets ordfører kan beordre lik bragt til kapellet, når det finnes utilrådelig å la det ligge i hjemmet på grunn av dødsårsaken, lokalets beskaffenhet eller av andre sanitære hensyn.

Kap 17. Almindelige bestemmelser.

§ 55.

1. Hus- og grunneiere er ansvarlige for at alle de plikter som disse helseforskrifter pålegger dem, oppfylles. Forsømmelser fra leieboeres eller underordnede side fritar dem ikke for ansvar i så henseende.
2. Er hus- eller grunneier ikke bosatt i byen, må han for helserådet opgi en her bosatt person, som på hans vegne skal sørge for å oppfylle disse plikter. Også eiere som er bosatt her i byen kan på samme måte og med samme virkning opgi en stedfortreder, dersom de selv vanskelig kan påse at deres plikter oppfylles.

§ 56.

1. Undlater noen innen den frist som settes av helserådet eller av ordføreren på dets vegne, å utføre noget som påhviler ham etter disse forskrifter eller etter helserådets lovlige

beslutninger, kan helserådet la utføre både dette og hvad 15 mars..
der ellers er nødvendig for å hindre at forsømmelse volder
skade i sanitær henseende.

2. Den skyldige må selv utrede omkostningene ved dette og
ved forføining, som treffes for å hindre forberedte eller
å stanse ennå ikke fullførte handlinger, som strider mot
disse forskrifter eller helserådets lovlige beslutninger, eller
for å rydde bort ulemper som er frembragt ved brudd på
dem.

§ 57. Helserådet kan i særegne tilfelle tilstå avvikelser fra
disse forskrifter.

§ 58. Overtredelse av disse forskrifter eller av de i medhold
av samme trufne bestemmelser straffes efter den almindelige
borgerlige straffelov.

§ 59. Et eksemplar av disse forskrifter skal utdeles til hver
hus- eller grunneier i byen.

§ 60. Ovenstående helseforskrifter trer i kraft 3 — tre —
måneder efterat de har fått kongelig stadfestelse.

Kongelig resolusjon, hvorved i medhold av § 1, siste 15 mars..
ledd, i lov om håndverksnæring av 25 juli 1913
fastsettes:

1. At loven fra 1 juli 1929 skal gjelde i Nøtterøy
herred, Vestfold fylke.
2. At de som driver håndverk i Nøtterøy, har, for å kunne
fortsette den av dem hittil drevne næring uten nærings-
brev, å melde sig for lensmannen i Nøtterøy innen 1 juli
1929.

Skrivelse fra Landbruksdepartementet, hvori meddeles 15 mars..
at departementet idag har godkjent Øksendal fjellstyres beslut-
ning av 25 oktober 1928 om forbud mot alt annet fiske
enn stangfiske i de 3 Øksendalsvatn samt Reins-
vatn i Øksendal herred, Møre fylke.

Forbudet trer i kraft 4 uker efterat det er blitt bekjent-
gjort i medhold av § 35, 4. ledd, i lov nr. 7 av 12 mars
1920, og skal være gjeldende ut året 1931.

Utgiver: Byråchef M. Hofgaard.

Grøndahl & Søn's boktrykkeri. Oslo.